

Реакција на Синдикатот за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК, во врска со информацијата дека ,,ќе се вработуваат наставници и професори на неопределено време”

Владината Одлука за трансформација на работни договори на вработените во образованието, како и насловите на дел од пишаните и електронски медиуми, СОНК ги прифати со голема зачуденост од повеќе причини:

1. Изненадува фактот што во јавноста се пласира информација дека трансформација на работни договори од определено на неопределено време е возможно согласно Законот за работни односи (ЗРО) исклучиво само после 5 години работен стаж. Ова воопшто не е точно, затоа што по иницијатива на СОНК во 2011 година дополнет е ЗРО во овој дел на работни договори и возможна е трансформација после 2 години работен стаж.

2. По иницијатива на СОНК, а со Спогодба помеѓу СОНК, МОН, МТСП и Министерството за култура, уште од 2008 година се формирани Комисии за трансформација на работни договори и до март 2017 година се трансформирани над 9000 работни места во образованието.

3. Непобитен е фактот дека со промена на централната и локалните власти, споменатите комисии за трансформација практично и не функционираат, со што се нарушува континуитетот

на трансформации на работни договори после 2 години работен стаж.

СОНК особено реагира на многу „силните“ наслови во медиумите за Одлуката на Владата на РМ, од причини што се создава впечаток и јавно мислење дека во дејноста образование најголемиот дел од вработените се вработени на определено време, што апсолутно не е вистина.

Исто така, СОНК многу одговорно пристапуваше кон трансформација на работни договори од аспект на создавање на евентуален технолошки вишок, што согласно сегашната информација, искрено стравуваме за неконтролирано трансформирање на работни договори, односно секое вработување да биде на неопределено време, што не оди во прилог нити на Министерството за образование, локалните самоуправи како и на нашиот синдикат, доколку имаме производство на технолошки вишоци.

Заради сето ова претходно кажано, СОНК смета дека е непринципиелно и некоректно да се занемари досегашниот принцип на взаемно работење со социјалните партнери (локална самоуправа и МОН) и еднострано да се излегува во јавноста дека МОН со Одлука на Владата на РМ ќе го решава проблемот за трансформација на работни договори од определено на неопределено работно време, што само по себе укажува на не почитување на партнерскиот однос помеѓу двата релевантни социјални партнери. Со самото тоа еднострано се прекршува Спогодбата помеѓу МОН и СОНК од 2008 година.

Честит празник – Ден на

нашите просветители

Синдикатот на образование, наука и култура – СОНК на сите просветни работници им го честита празникот 24 Мај – Ден на сесловенските просветители Св. Кирил и Методиј.

ОДРЖАНА РАБОТНА СРЕДБА СО ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК ВО ГРАДИНКИТЕ ОД БИТОЛА

ВРАБОТЕНИТЕ ВО ГРАДИНКИТЕ БАРААТ ИТНО ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ПЛАТИТЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА РАБОТА

Во текот на изминатата недела, поточно на 25.04.2018 година, по иницијатива на членството на СОНК од детските градинки “Естреја Овадија-Мара” и “Мајски цвет” од

Битола, раководството на СОНК, Претседателот Јаким Неделков, Генералниот секретар на Советот на СОНК, Весна Неделковска и Претседателот на Регионалниот одбор на СОНК-Битола, Илија Белџигеровски, присуствуваа на работна средба со поголем број на членови на СОНК од овие две синдикални организации.

На работната средба, членството на СОНК, застапено од сите работни места во оваа дејност, изрази огромно незадоволство од произлезените проблеми со кои што се соочуваат во текот на нивното работење. Од дискусиите произлегоа повеќе отворени прашања, кои може да се заокружат и третираат од два аспекта и тоа: социјалниот статус и условите за работа на вработените во градинките.

Од аспект на социјалниот статус, произнесеното незадоволство е по однос на висината на платите во оваа дејност, нецелосната примена на утврдените коефициенти според Колективниот договор, кој патем да споменеме е потпишан во 2011 година и до ден денес во делот на платите нема целосна примена, секако и дополнително примената на минималната плата врз основа на Законот за минимална плата, што предизвика изедначување на платите на повеќе работни места, без разлика на пропишаните коефициенти на сложеност на работното место и приближување на висината на платите со носителите на дејноста.

По однос на условите за работа, искажаното незадоволство се однесуваше на непочитување на Законот за заштита на децата во делот на утврдените нормативи за број на деца во групите, каде што во овој момент бројот на децата двојно се зголемени, а некаде и тројно, со што се создава и непочитување на пропишаните услови за работа согласно Правилникот за нормативите и стандардите во детските градинки. Исто така, со воведување на електронско водење на администрација, членството на СОНК во овој поглед се соочува со немање на доволен број на средства (компјутер, лап-топ и слично), за вакво водење на е-дневникот. Во оваа насока, мора да се спомене дека бројот на вработени не соодејствува или нема доволен број за опслужување на вака зголемениот број на деца во групите.

На крајот од работната средба, заеднички заклучок од страна на членовите на СОНК беше дека раководството на СОНК, во рамките на својте надлежности, итно да побара од своите социјални партнери (директор на установа, градоначалник или министер) решавање на овие посочени проблеми и надминување на ваквите состојби во градинките. Доколку надлежните во детската заштита немаат слух за решавање на овие горчливи прашања, членовите на СОНК побараа од Советот на СОНК да донесат

одлука за превземање на порадикални мерки.

ЧЕСТИТ 1ВИ МАЈ, ДЕНОТ НА СИТЕ РАБОТНИЦИ

ПРЕДЛОЖЕНИОТ ЗАКОН ЗА ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ НА РАСПРАВА ПРЕД ЧЛЕНОВИТЕ НА СОНК

Регионалните одбори на СОНК – Кисела Вода и Чаир расправаа по предлог Законот за основно образование, доставен во јавноста од страна на Министерството за образование и наука. Во анализата на текстот од нацрт законот беа воочени низа забелешки, но од аспект на интересите на нашата организација, заштита и унапредување на правата на вработените во основното образование, ќе истакнеме само дел од поважните забелешки за кои сме убедени, заради тежината на аргументите, ќе бидат прифатени во конечниот текст.

Предничеа дискусиите на членовите на СОНК кои изразуваа незадоволство околу предлог на членови од Законот, кои за одредени прекршоци предвидуваат парична казна, особено за планирањето и реализирањето на додатната и дополнителната настава, како и по сите основи од глава XVI – Прекршочни одредби. Ставот на присутните беше јасен да се избришат паричните казни за наставниците по сите основи. Исто така, коментиран беше и членот кој регулира награда на вработените

во најдоброто училиште со зголемување на платата од 30% во следните 12 месеци, член кој што е доста нејасен, дали се однесува на најдобро училиште на општинско или национално ниво, како и констатацијата дека вработените се доведуваат во нерамноправна положба, бидејќи не работат во исти услови, во иста средина, со еднаков потенцијал на квалитет на ученици и т.н.

Големо внимание предизвика членот на Законот, со кој што се организира наставата во текот на учебната година, при што во случај на штрајк директорот на основното училиште, по претходна согласност од градоначалникот, а за државните основни училишта од министерот, должен да го обезбеди остварувањето на воспитно-образовната работа со замена на вработените кои штрајкуваат, за време додека трае штрајкот. Овој член е апсолутно неприфатлив за СОНК, за кој што во изминатиот период многу пати реагиравме и упативме остри реакции за текст на член од Закон, кој што е спротивен на принципите на синдикалното здружување и дејствување, Законот за работни односи и Уставот на Република Македонија, како и на меѓународните Конвенции, кои ги третираат правата на работниците здружени во синдикати. Впрочем и Меѓународната организација на трудот (МОТ) остро реагираше на ваквиот текст на Законот и побара итно бришење на оваа одредба.

Намалувањето на фондот на часови од прво до деветто одделение, исто така предизвика силен интерес и дискусија помеѓу членовите на СОНК. Намалувањето на наставни часови во одделенска настава е прифатлив предлог, но во предметна настава постои оправдан страв кај наставниците за предизвикување на делумен технолошки вишок, иако има предвидени додатни ангажмани (за кои се сомневаме дека се компетентни), за наставниците на кои би им се намалил фондот на часови. СОНК бара одредба во Законот, со која што цврсто ќе се гарантира сигурноста на работните места на сите вработени во основното образование и секоја реформа во образованието што ќе биде во спротивност на интересите на вработените, особено

во делот на социјалниот статус и сигурност и смета дека без консултација со репрезентативниот синдикат, ќе биде однапред осудена на неуспех.

Предлогот за намалување на број на ученици во паралелките е една од конгресните резолуции на СОНК, за кое што се залагаме подолго време. Новиот предлог на МОН за намалување на паралелките од 20 до 30 ученици би требало да се преиспита, од причина што сметаме дека постои простор за поголемо намалување на горната граница на ученици, што е особено важно за подигнување на квалитетот на воспитно – образовниот процес. Свесни сме дека би имало и финансиски импликации и оптеретување на Буџетот во делот на плати, за евентуални дополнителни вработувања, но во споредба со подобрување на крајниот резултат – поквалитетни стекнати знаења и вештини на учениците, тоа би било споредно во однос на примарната цел. Дадени беа и други забелешки и предлози во делот на нормирање на работата на наставниците, организирање и реализација на слободни ученички активности, ученички натпревари, водење на педагошка евиденција и администрација, оценување на учениците (описно), професионално усовршување и кариерен развој на наставниците, како и избор на директор во

училиштето, деполитизација и департизација на образовните установи и т.н

ОДРЖАНА 11-та РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОВЕТОТ НА СОНК

СОНК ПРОДОЛЖУВА ДА РАБОТИ ТРАНСПАРЕНТНО И ОТЧЕТНО ПРЕД СВОИТЕ ЧЛЕНОВИ

Советот на самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК на 31.03.2018 и 01.04.2018 година ја одржа својата 11-та редовна седница, на која што се разгледуваше и усвојуваше финансиското работење на сметката на Советот на СОНК, информација околу финансиското работење на Синдикалниот фонд како и за некои актуелни состојби за дејностите кои што ги покрива СОНК.

Извештај за финансиското работење на Советот на СОНК поднесе членот на Надзорниот одбор на Советот на СОНК, Чедомир Спасовски, кој што ги презентираше податоците од приходите и расходите од финансиското работење на Советот за 2017 година, при што констатира дека приходите по основ на уплатена членарина се стабилни и се во висина од претходните години, што индиректно покажува дека членовите на СОНК редовно уплаќаат членарина и дека членството е во приближно ист број во однос на претходните години. Во однос на расходните ставки презентирани е дека трошењето средства во 2017 година е намалено во однос на 2016 година, средствата се трошеле наменски исклучиво само за синдикални потреби, оправдани со соодветна документација. Ваквиот извештај на Надзорниот одбор на Советот на СОНК, по расправа и позитивна критика, беше едногласно усвоен од страна на членовите на Советот на СОНК.

Исто така, како информација, беше презентирано и финансиското работење на Синдикалниот фонд на СОНК, кој што работи во добра кондиција, со зголемување на реализација на барања за помошти и кредити согласно Правилникот на Синдикалниот фонд. Овој извештај, исто така, беше едногласно усвоен од Собранието на Синдикалниот фонд по предлог на Надзорниот одбор на Синдикалниот фонд на СОНК, на седници одржани на 29.03.2018 година.

На оваа седница на Советот на СОНК беше расправано и за состојбите во СОНК во однос на социјалниот дијалог и партнерство на сите нивоа, а особено се расправаше за проблемите на дел од вработените во детска заштита, основното и средното образование кои што во последниот период останаа без работа. Советот на СОНК искажа големо незадоволство за ваквите состојби во овие дејности и констатира дека со промена на власта на сите нивоа се направи класична политичка дискриминација каде што на местото на веќе вработени работници се примаат нови, кои што очигледно ги “ исполнуваат безусловно” сите критериуми.

Во врска со ваквата настаната ситуација, Извештај поднесе и правниот застапник на СОНК кој што даде емпириски извештај со бројот на правни услуги на членовите на СОНК кои се обратиле до него. Исто така, тој ја објасни правната процедура која што треба да се запази во однос на поведување на правни постапки на секој еден кој што ќе има потреба за тоа.

**СОНК реагира во однос на
распределбата на средствата од**

буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија – СОНК реагира во однос на распределбата на средствата од буџетот на Република Македонија, преку Министерството за култура на име за проекти, на кои конкурираат организации од невладиниот, односно граѓанскиот сектор.

Имено, СОНК реагира на, според нас, нефункционалното трошење државни пари, обезбедени преку Министерството за култура за дел на проекти кои всушност со ништо не ја отсликуваат, презентираат или воздигнуваат културата во Република Македонија, особено не преку финансирање на проекти кои во најмала рака се сомнителни во оправданоста да бидат одобрени преку ова Министерство, како и проекти кои се поднесени од членови на комисији и кои одлучуваат за доделување на средства за туѓи, но и за свои апликации.

Огромно е разочарувањето кај културните работници кои се вработени во установите од културата, а кои реално се едни од најслабо платените работници во Јавниот сектор и очигледно се заборавени од страна на државата. Се чини дека Министерството за култура не е заинтересирано да го потпише и имплементира Колективниот договор за култура, со тоа и да се надмине проблемот со различните плати во оваа дејност, воедно и да се подигне висината на платите на ниво со кое што на културните работници ќе им се врати достоинството на нивната професијата.

За таа цел, СОНК апелира до Министерството за култура итно да продолжат преговорите за потпишување на Колективниот договор,

како и обезбедување на средства за имплементација на истиот. Во спротивно на сите ќе ни биде јасно дека државата нема интерес за подигнување на социјалниот статус и мотивираноста на работниците во една од најзначајните дејности во државата, што е обележје на вековното постоење и културно воздигнување на народите што живеат во Република Македонија.

Директорот на Европската конфедерација на синдикатите за образование (ETUCE) во дводневна посета на СОНК

На покана на Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Р.Македонија – СОНК, на 1ви и 2ри март оваа година, во работна посета пристигна Директорот на Европската конфедерација на синдикатите за образование (ETUCE) госпоѓа Сузан Флокен.

СОНК е полноправна редовна членка на ETUCE повеќе од 2 децении, организација во која што членуваат над 11 милиони членови здружени во повеќе од 150 репрезентативни синдикати од над 50 европски држави.

Во своите редовни активности нашиот синдикат континуирано испраќаше информации во оваа многу важна меѓународна организација од областа на синдикатите за образование со што ја информираше за актуелните состојби во однос на социјалниот дијалог и партнерство помеѓу релевантните социјални партнери, односно МОН и СОНК, како и значењето и почитувањето на репрезентативноста на синдикатите во однос на неговата улога во креирање на образовната политика и реформирањето на

образовниот процес во Р.Македонија. Во таа смисла, СОНК укажуваше на незадоволителниот партнерски однос со МОН во рамките на законите и меѓународните конвенции кои ја третираат оваа проблематика.

Во својата посета г-ѓа Флокен оствари работна средба со Министерот за образование и наука, г-ѓа Рената Дескоска со која што разговараа за прашања поврзани со образованието во Р.Македонија како и за улогата на СОНК како репрезентативен социјален партнер во градењето на образовните реформи, законските измени, условите за работа на просветните работници како и социјалниот статус на вработените во образованието. Во своето обраќање, г-ѓа Флокен подвлече дека цврсто стои зад активностите на СОНК и има полна подршка од Европската конфедерација на синдикатите за образование со што му даде големо признание на нашиот синдикат пред надлежните од МОН и исто така истакна дека се ќе стори во рамките на нејзините надлежности да придонесе за подобрување на партнерскиот однос помеѓу двете институции и взаемно почитување од страна на истите.

Во понатамошните активности на високиот синдикален претставник

од ETUCE беа остварени и работни средби со дел од раководството на СОНК, членови на Советот, на кои што подетално се запозна со организациската поставеност на нашиот синдикат, нејзиното функционирање и изворно за проблемите во Регионалните одбори согласно нивните надлежности.

Реакција на СОНК во врска со неисплатените декемвриски плати во неколку општини во Р.Македонија

Самостојниот синдикат за образование, наука и култура на Република Македонија (СОНК) изразува голема загриженост во врска со неможноста на вработените во детските градинки, основите и средните училишта во неколку општини во државата, да го остварат своето законско право, да земат плата за месец декември 2017 година. Имено, заради причини од политички карактер, Советите на општините Чаир, Тетово, Теарце и Гостивар сеуште ја немаат завршено законската процедура за усвојување на општинскиот Буџет за 2018 година, со што се доведуваат до тотална финансиска блокада и се оневозможува повеќе илјади вработени од дејностите што ги покрива СОНК да не можат да земат плата.

СОНК укажува на сериозноста на ваквата ситуација и бара максимална одговорност од сите чинители, креатори на овој проблем, со цел што поитно да се надмине ваквата ситуација и да може да се исплатат платите во најкраток можен рок. Во спротивно, синдикалните организации на СОНК во кои нема исплатено декемвриска плата, изгледно е дека ќе донесат Одлуки

со кои ќе применат и по радикални синдикални мерки во интерес на одбрана на правата загарантирани со Закон и Колективен договор.

СЕ СЛУШНА ГЛАСОТ НА РАБОТНИЦИТЕ ВО ЈАВНИОТ СЕКТОР

Во организација на Конфедерацијата на слободни синдикати на Македонија – КСС, во текот на вчерашниот ден, 17 јануари 2018 година во 5 минути до 12 часот, пред Владата на Република Македонија се оддржа предупредувачкиот Јавен протест.

На масовниот протест зедоа учество членовите од единаесетте грански синдикати од Јавниот сектор на КСС кои јавно го искажаа своето незадоволство и кажаа: ДА за зголемување на платите во Јавниот сектор, согласно процентот на зголемување на минималната плата, Да за исплата на К-15, Да за почитување на колективните договори, Да се почитува гласот на репрезентативните синдикати при носење на законите, Да за пристоен живот, ...но и НЕ за најавеното селективно зголемување на платите во Јавниот сектор, Не за За кршење на законите и колективните договори, НЕ за мобинг на работните места....

Ден пред одржувањето на протестот членовите на Извршниот одбор на КСС беа примени во Владата на Р. Македонија од членови на Владата, каде што разговараа за прашања што беа поставени во Барањата на КСС. Раководството на КСС доби уверување од ресорните министри присутни на средбата, дека за најголемиот дел на отворени прашања не постои реална пречка за надминување на недоразбирањата и дека во наредниот период по пат на социјален дијалог ќе отпочнат преговори и ќе се бараат

решенија по однос на проблемите во дејностите од Јавниот сектор.

Протестот заврши со обраќање пред присутните на Претседателот на КСС, Благоја Ралповски и Претседателот на СОНК, Јаким Неделков.